

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Oblastní pracoviště Plzeň

Inspekční zpráva

**Křesťanské středisko Diakonie ČCE „Radost“ – Pomocná škola
pro žáky s více vadami, Merklín, Husova 346**

Husova 346, 334 52 Merklín

Identifikátor školy: 600 022 994

Termín konání orientační inspekce: 9. a 10. května 2001

Čj.	051 55/01-4004
Signatura	od3nu401

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola je součástí Křesťanského střediska Diakonie ČCE Radost Merklín, které je právní formou církevní organizace, a byla zřízena v roce 1994 jako Pomocná škola pro žáky s více vadami. Navštěvují ji žáci s těžkým kombinovaným postižením ze 17 míst Čech. Zařízení je jediné tohoto typu v celém regionu. V současné době školu navštěvuje celkem 27 žáků, kteří se vzdělávají v pěti třídách, včetně jedné třídy přípravného stupně pomocné školy. Výchovně-vzdělávací proces probíhá v přízemní budově bývalého zdravotnického střediska. Stravování je zajištěno vlastní kuchyní.

Vyučování se řídí Vzdělávacím programem pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy, schváleném MŠMT ČR čj. 24 035/97-22 s platností od 1. září 1997. Škola je schopna organizovat Kurz pro doplnění vzdělání poskytované zvláštní a pomocnou školou.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Třída přípravného stupně pomocné školy

Třidu navštěvují čtyři děti ve věku sedmi až osmi let, z toho dvě druhým rokem. Děti s těžkým kombinovaným postižením se vyučují tři vyučovací hodiny ve své třídě, čtvrtou hodinu následuje rehabilitace a děti s diagnózou autismu v tomto čase pracují ve vlastní učebně, která je pro jejich činnost speciálně prostorově upravená. Tento vyučovací režim, který vznikl na základě posouzení individuálních potřeb jednotlivých žáků, není v rozporu s obsahem a rozsahem výše uvedeného vzdělávacího programu přípravného stupně pomocné školy. Výukové a výchovné úkoly jsou rozpracovány do jednotlivých individuálních plánů pro každého žáka.

Vzdělávací proces zajišťuje učitelka bez odborné a pedagogické způsobilosti pro práci v speciální škole. Její vztah k žákům i náročné práci je příkladný.

Veškeré výchovně-vzdělávací činnosti probíhaly v kratších časových úsecích s častým střídáním různorodých úkonů. Bylo vhodně využíváno pomůcek, kterých je pro realizaci plnění vzdělávacího programu dostatek. Třída má velmi dobrou estetickou úroveň, ale prostorově je pouze vyhovující.

Psychohygienické podmínky jsou dobré, pitný režim je realizován dle potřeb dětí.

Ve všech sledovaných činnostech byla dominantní motivace, individuální přístup a navazování komunikace, střídán byl živější pohyb s klidnou prací. Organizace práce byla promyšlená a systematická, vyučující správně reagovala na podněty a zájmy jednotlivých dětí. V průběhu zaměstnání bylo vytvářeno příjemné pracovní prostředí.

Ze sledovaných činností vyplývá, že přípravný stupeň pomocné školy plní v rámci výchovy a vzdělávání svoji funkci velmi dobře.

Třídy pomocné školy

Čtyři třídy navštěvuje celkem 23 žáků, z toho v tomto školním roce pět nově zařazených. Ve třídách je 14 žáků s více vadami a čtyři s lékařskou diagnózou autismus.

Úroveň kvality výchovně-vzdělávací práce byla sledována ve všech třídách a u všech vyučujících.

Časová dotace ve sledovaných činnostech odpovídá schválenému učebnímu plánu i aktuálnímu složení tříd. Stanovení učebních cílů respektuje specifické zvláštnosti žáků s různým stupněm postižení, na tom je postavena veškerá příprava i plánování jednotlivých vyučovacích bloků. Rozvržení učiva v individuálních plánech je přiměřené. Kontinuita výuky je zajištěna, vyučující reagují na momentální stav ve třídách.

Výchovně-vzdělávací proces zabezpečují vyučující většinou se středoškolským vzděláním, jedna z učitelek má odbornou i pedagogickou způsobilost k výuce ve speciální škole. Vyučující svým vztahem k postiženým dětem i přístupem k práci se snaží nahradit tento hendikep, a tak tato skutečnost neovlivňuje negativně celkovou úroveň vyučování. Učitelky se specializují na výuku jednotlivých předmětů, které vyučují ve všech třídách pomocné školy. Jejich odborný i pedagogický růst kladně ovlivňuje bývalá pracovnice Speciálně pedagogického centra v Plzni a v současné době nejzkušenější členka pedagogického sboru. Její předávání poznatků z dlouholeté praxe ve speciálních školách je zárukou dalšího zkvalitňování odborné činnosti jednotlivých pedagogických pracovníků.

Hospitované vyučovací hodiny probíhaly v kmenových třídách, které mají nepříznivé prostorové podmínky, jejich velikost je pouze vyhovující. Všechny jsou ale velmi dobře vybaveny pro realizaci výchovně-vzdělávacích činností, bohaté jsou i zásobníky drobných názorných pomůcek a hraček, pracovních textů i dalšího učebního materiálu. Ve sledovaných činnostech bylo vhodně využito např. souboru piktogramů a znaků v hodině alternativní komunikace s dětmi s narušenými komunikačními schopnostmi, efektivní byl výběr názorných pomůcek a učebního materiálu pro různorodou činnost žáků v hodinách počtů i pro samostatnou práci žáků v autistické třídě. Všechny tituly užívaných učebních textů i učebnic jsou schváleny MŠMT ČR. V současné době škola využívá alternativní učebnici Hůlková písanka, spoluautorkou které je právě výše uvedená metodička pedagogického sboru školy.

Zásady psychohygieny jsou ve škole dodržovány, pitný režim je samozřejmostí. Zařazení sledovaných předmětů do rozvrhu hodin respektuje didaktické i zdravotní požadavky se zřetelem na stupeň postižení jednotlivých žáků. Vyučovací tempo bylo v průběhu výchovně-vzdělávacího procesu usměrňováno, nechybělo zařazování relaxačních a odpočinkových chvil.

Sledované činnosti byly velmi dobře připraveny a organizačně zabezpečeny. Struktury bloků na sebe vhodně navazovaly, v jednotlivých vyučovacích jednotkách se prolínaly složky různých předmětů. Hlavní prioritou byl individuální přístup, zadávané úkoly a předkládané pokyny vyučujících byly ve všech případech srozumitelné a jasné, odpovídaly možnostem žáků, vždy bylo ověřováno jejich porozumění. Během výuky bylo využíváno rozmanitých metod a forem činností např. s prvky logopedické péče, s užitím systému gest a znaků do řeči, s počítačovými programy. Speciální péče je věnována žákům s projevy autizmu. Všem žákům byl dáván dostatečný prostor pro samostatnou práci, která byla průběžně kontrolována a hodnocena.

Práci s chybou byl věnován vyučujícími patřičný čas. K hodnocení výkonů žáků bylo používáno pochvaly a povzbuzení, vždy jako motivujícího prostředku. Prověřování dovedností probíhalo klidným způsobem, ústní i písemný projev byl rozvíjen na základě individuálních dispozic a podrobných znalostí specifík žáka.

Atmosféra ve třídách byla pracovní, naplněná pohodou. Vzájemné vztahy učitelek a žáků se vyznačovaly důvěrou a respektováním osobnosti postiženého jedince. Ve škole je vytvořeno „rodinné prostředí“.

Hodnocení kvality vzdělávání

Výchovně-vzdělávací činnosti se řídí příslušným vzdělávacím programem, učební osnovy jsou plněny, návaznost učiva je zajištěna. Personální zabezpečení výuky je pouze vyhovující, chybějící odborná i pedagogická způsobilost pro vyučování v speciální škole negativně neovlivnila celkovou úroveň kvality vzdělávání. Materiálně-technické a psychohygienické podmínky (kromě prostorových) jsou velmi dobré, tak jako vybavení pomůckami a jejich využívání. Vlastní výuka je prováděna nejmodernějšími progresivními metodami a formami práce typickými pro vyučování ve speciální škole. Přístup všech vyučujících k přípravě i vlastní výuce je příkladný, jejich systematická práce přináší v oblasti vzdělávání mimořádné výsledky. Motivace je u všech vyučujících na velmi dobré úrovni, hodnocení výkonů žáků provází pochvala a povzbuzení. Snaha všech pedagogických pracovníků je zaměřena na předávání dovedností a návyků potřebných pro další praktický život žáků.

Kvalita výchovně-vzdělávacího procesu měla celkově velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Při dlouhodobém plánování rozvoje střediska a školy vychází ředitelka z místních podmínek a analýzy minulého období. Hlavními záměry do budoucna je rekonstrukce získaného domu v obci pro chráněné bydlení, vybudování dalších dílen pro dospělé klienty a zřízení „domečku“ pro malé děti s těžkým kombinovaným postižením.

Roční plán práce v oblasti školy vychází z materiálu Organizace výchovně-vzdělávacího procesu ve školním roce 2000/2001, který obsahuje úpravu vzdělávání v přípravném stupni i třídách pomocné školy včetně autistické třídy. Další kapitoly jsou věnovány práci třídních učitelů, spolupráci s rodičovskou veřejností a kontrolní problematice. Zvláštní pozornost vedení střediska je věnována materiálně-technickému zabezpečení školy.

Celkově je oblast plánování pojata jako ucelený systém, základní úkoly a cíle jsou stručně a přehledně písemně stanoveny, jejich plnění je pravidelně sledováno a vyhodnocováno.

Kvalita, účelnost i rozsah plánování jsou vzhledem k podmínkám a velikosti školy hodnoceny jako velmi dobré.

Organizování

Z organizačního schématu střediska vyplývá, že v čele zařízení stojí vedoucí, která je zároveň i ředitelkou pomocné školy. Do funkce byla jmenována dne 27. dubna 1993 zástupci Diakonie ČCE v Praze. Středisko kromě školy zajišťuje provoz stacionáře s dílnou, domova a provozního úseku. Pracuje v něm 27 zaměstnanců, z toho 10 pracovníků školy. Výchovně-vzdělávací proces zabezpečuje pět učitelek.

Organizačním vedením školy je pověřena jedna z vyučujících, tak jako metodickým vedením jediná odborně a pedagogicky způsobilá členka pedagogického sboru. Poradním orgánem vedení školy je pedagogická rada a dále metodické sdružení se supervizní funkcí, které na pravidelných provozních poradách 1x týdně podrobně projednává práci jednotlivých učitelek a činnost jednotlivých žáků ve všech oblastech výchovně-vzdělávacího procesu. V průběhu těchto rozborů se stanovují nápravná opatření a další metodické postupy v budoucí výuce

jednotlivých předmětů. Z těchto věcných analýz se vedou adekvátní zápisy. Z průběhu sledovaného jednání je zřejmé, že spolupráce všech pedagogických pracovníků je systematická a neformální.

Chod celého zařízení upravuje Provozní řád ze dne 26. srpna 1996, jehož samostatnou přílohou je zpracovaná část pro provoz školy. Obsahuje veškeré náležitosti z oblasti docházky do školy, bezpečnosti a ochrany zdraví, povinností a práv pracovníků a žáků. Část určená rodičovské veřejnosti je prokazatelným způsobem zveřejněna.

Vnitřní informační systém je vzhledem k velikosti školy založen na denním předávání ústních zpráv jednotlivými vyučujícími, k dispozici jsou i informační nástěnky. Zpracován je harmonogram nejdůležitějších událostí a akcí školy ve školním roce 2000/2001, s kterým byli písemně seznámeni rodiče žáků nebo jejich zákonní zástupci. Ten mimo jiné obsahuje i informace o provozu střediska, dopravě dětí, školních prázdninách, rodičovských setkáních, kulturních a zábavných akcích školy i finančních otázkách. Osvědčilo se vydávání různých informačních letáčků oznamujících veřejnosti co je ve středisku i ve škole nového i co zařízení v nejbližším budoucnu čeká. Rodiče mají možnost kdykoli navštívit školu i vlastní výuku. Denně jsou informace o činnostech žáků zaznamenávány do deníčků, škola organizuje pravidelné třídní schůzky.

Povinná dokumentace školy je vedena v souladu s § 38a písm. b), d), e), g) zákona ČNR č. 29/1984 Sb., o soustavě základních, středních škol a vyšších odborných škol, v platném znění (školský zákon). Obsah písemností má velmi dobrou vypovídající hodnotu. Důvěrné spisy jsou zabezpečeny před zneužitím. V průběhu inspekce bylo zhotoveno nové kulaté razítko, které obsahuje všechny údaje uvedené v Rozhodnutí o zařazení do sítě škol.

Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1999/2000 poskytuje dostatek informací, obsahuje všechny náležitosti a její zpracování je na velmi dobré úrovni. V daném termínu byla projednána s pracovníky školy a odeslána zřizovateli.

Organizování chodu školy je účelné, funkční je informační systém vnitřní i vnější, celkově je tato oblast hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Na průběhu výchovně-vzdělávací práce se ve škole podílí pět vyučujících a čtyři vychovatelé. Kromě jedné mají všechny učitelky ukončené středoškolské vzdělání. Ředitelka se snaží vytvářet pedagogickým pracovníkům dobré podmínky pro jejich další vzdělávání. V současné době jedna učitelka studuje čtvrtým rokem obor speciální pedagogiky při PF v Plzni, další třísemestrové studium speciální pedagogiky při UK v Praze. Z ostatních členek pedagogického sboru je jedna absolventkou kurzu logopedie, další má kurz autizmu a jedna vlastní diplom ergoterapeuta. K dalšímu odbornému růstu vyučujících přispívá kromě výše uvedeného působení vedoucí metodického sdružení i účast na kurzech vzdělávacího úseku ústředí Diakonie ČCE akreditovaných MŠMT ČR i na kurzech pořádaných Pedagogickým centrem v Plzni. Učitelský sbor se stabilizuje a má příznivé věkové složení.

Kritéria pro hodnocení pedagogické práce jsou stanovena ve dvou materiálech – Podklady pro přiznání výše osobního ohodnocení pracovníka ve školním roce 2000/2001 a Podklady pro odměny ve školním roce 2000/2001. S oběma dokumenty jsou všichni pedagogičtí pracovníci seznámeni. Pro uplatnění iniciativy a tvořivosti vyučujících je ředitelkou školy vytvářen prostor.

Ve škole vládne pohoda a je nastoleno klidné pracovní prostředí, interpersonální klima má kladný vliv na bezproblémový průběh výuky i vnitřní život celého zařízení.

Oblast vedení a motivace pracovníků má příkladnou úroveň, vede ke stabilizaci pedagogického sboru a vytváří ve škole příznivou pracovní atmosféru.

Kontrolní mechanismy

Vlastní kontrola výchovně-vzdělávacího procesu je svěřena nejzkušenější pedagožce a vedoucí metodického vedení, která podle zpracovaného plánu provádí pravidelnou a systematickou kontrolní činnost formou hospitací. V jejich průběhu je sledováno zpravidla celé dopolední zaměstnání jednotlivých vyučujících. Tento nevšední kontrolní postup je velmi funkční a přináší konkrétní závěry pro další pedagogický růst učitelek zvláště v oblasti metodiky a podává podrobnější zprávu o správnosti koncepcí individuálního vzdělávacího procesu. Z hospitačních návštěv jsou pořizovány záznamy, se závěry a opatřeními jsou učitelky prokazatelným způsobem seznamovány. Dalším často užívaným prostředkem kontroly je sledování dokumentace třídních učitelů i činnosti zájmových kroužků a dalších mimovyučovacíh aktivit. Vysokou kvalitu kontrolních mechanismů potvrzuje snaha a postoj všech vyučujících k práci i zvyšující se úroveň jejich metodické zdatnosti.

Pro hodnocení činnosti žáků je školou zpracován vlastní metodický pokyn z 1. září 1998, který vhodně stanoví systém hodnocení pro jednotlivé stupně školy a předkládá nabídku možných formulací slovního hodnocení a také jak pro něj získat co nejvíce podkladů. Určuje i postup při hodnocení žakových výkonů.

Oblast kontroly je hodnocena jako vynikající.

Hodnocení kvality řízení

Ředitelka školy systematicky plánuje svoji řídicí činnost. Velmi dobře stanovená organizace chodu školy, spolupráce členů vedení i učitelského sboru i příkladná kvalita kontrolní činnosti je zárukou dalšího zkvalitnění výchovně-vzdělávací činnosti.

Celkově má oblast řízení velmi dobrou úroveň.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Součástí školní výuky je křesťanská výchova
- Pro pedagogickou práci je zpracován vlastní materiál – Individuální výchovný a vzdělávací program (osobní údaje, schopnosti, charakteristika postižení, zvládnutí dovedností, průběh vzdělávání)
- Vhodně je využíván materiál Speciálně pedagogické vyšetření pro zhodnocení impresivní řeči a impresivních jazykových schopností, který je určen pro potřeby speciálních škol a který vydal Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR v roce 1998
- Škola je garantem a vydavatelem počítačového programu Čtení AB, který umožňuje procvičování výuky čtení globální metodou
- Ve škole je organizována logopedická péče, škola úzce spolupracuje s logopedickou ambulancí, s SPC v Plzni a Centrem pro augmentabilní komunikaci v Praze
- Škola umožňuje rodičům žáků půjčování odborné literatury a pomůcek, poskytuje poradenskou pomoc, zajišťuje ozdravné pobyty
- S řadou akcí se škola prezentuje na veřejnosti (kulturní vystoupení v obci i dalších místech např. Jarní slavnost Radosti, Mezi ploty, výrobky žáků na výstavkách v tuzemsku i v zahraničí, Dny otevřených dveří, Rodičovská odpoledne, Olympiáda dětí, Den Diakonie

atd.)

▪ VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 16. 699/99-21 ze dne 16. března 1999
- Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1999/2000
- Plán práce pro školní rok 2000/2001
- Provozní řád školy a metodický pokyn pro hodnocení práce žáků
- Plán kontrolní činnosti ve školním roce 2000/2001
- Povinná dokumentace školy podle § 38a písm. b), d), e), g) zákona ČNR č. 29/1984 Sb., o soustavě základních, středních škol a vyšších odborných škol, v platném znění (školský zákon)
- Záznamy z jednání metodického sdružení
- Záznamy z hospitační činnosti
- Osobní dokumentace žáků
- Individuální výchovné a vzdělávací programy jednotlivých žáků
- Podkladové inspekční materiály

ZÁVĚR

Ve škole jsou vytvářeny velmi dobré podmínky pro realizaci vzdělávacího programu tohoto typu speciálního zařízení. Personální podmínky jsou méně uspokojivé, ale nemají negativní vliv na celkovou kvalitu vzdělávání, která je hodnocena jako velmi dobrá.

Řízení školy má velmi dobrou úroveň.

Činnost školy ve sledovaných oblastech je celkově velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. František Mottl	František Mottl v. r.
Členka týmu	Mgr. Darina Motlíková	Motlíková v. r.

V Sokolově dne 31. května 2001

Datum převzetí inspekční zprávy: 5. 6. 2001

Razítko

Ředitelka školy **Podpis**

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Referát školství OkÚ Plzeň -jih	2001-06-19	043 40/01-5071
Diakonie ČCE Praha	2001-06-19	043 39/01-5071

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.